

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **Energetika Návsí s.r.o.**, se sídlem Šemberova 66/9, Olomouc, zast. Mgr. Markem Gocmanem, advokátem se sídlem 28. října 438/219, Ostrava, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2018, č. j. 9453/18/5000-10480-712342, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 19. 9. 2018, č. j. 65 Af 28/2018 - 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) rozhodl napadeným usnesením ze dne 19. 9. 2018 o nepřiznání osvobození od soudních poplatků žalobkyni (dále jen „stěžovatelce“), a to v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Finančního úřadu pro Olomoucký kraj ze dne 4. 8. 2017, č. j. 1589909/17/3100-31471-804121, týkající se výměru na penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně.

[2] Z vyplněného prohlášení o majetkových poměrech a přiložených příloh podle krajského soudu vyplynulo, že se na účtu stěžovatelky č. 2016350004/6000 vedeném u PPF banky a.s., nacházela ke dni 28. 2. 2018 částka 65 049,84 Kč, která je postačující k zaplacení soudního poplatku. Kromě toho byl za zkoumaná období posledních tří let úhrn čistého ročního obratu stěžovatelky vždy v kladných hodnotách, konkrétně za zdaňovací období od 1. 4. 2014 do 31. 3. 2015 ve výši 3 201 282 Kč, za zdaňovací období od 1. 4. 2015 do 31.

3. 2016 ve výši 871 209 Kč a za zdaňovací období od 1. 4. 2016 do 31. 3. 2017 činil roční úhrn čistého obratu 8 078 466 Kč. Krajský soud tak dospěl k závěru, že stěžovatelka prostředky k uhrazení soudního poplatku disponuje a že je přes svou složitou hospodářskou a finanční situaci schopna uhradit soudní poplatek v předepsané výši.

II. Kasační stížnost

[3] Proti rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudních poplatků podala stěžovatelka kasační stížnost z důvodů, které podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („dále jen „s. ř. s.“).

[4] Namítala, že v souladu se zásadou legitimního očekávání předpokládala, že se totožný soud neodchýlí od svých dřívějších rozhodnutí, když např. v řízení vedeném u stejného soudu pod spisovou značkou 65 Af 45/2017 vydal dne 15. 8. 2017 rozhodnutí, jímž její žádosti o osvobození od soudního poplatku vyhověl. K žádosti o osvobození od placení soudního poplatku měl soud prakticky totožné dokumenty.

[5] Domnívá se, že krajský soud nesprávně interpretoval údaje, které mohl zjistit v předložených dokladech a které nadto zná z úřední činnosti. Pokud by totiž takto soud postupoval, tak by dospěl k závěru, že prostředky na účtu u PPF banky a. s., č. ú. 2016350004/6000, nemůže stěžovatelka použít, neboť jsou předmětem exekuce vedené správcem daně; ve vztahu k tzv. čistému obratu za období od 1. 4. 2014 do 31. 3. 2015, tedy za období končící dva roky před podáním žaloby, byly skutečné finanční příjmy stěžovatelky v rozsahu přibližně 1,1 mil. Kč a zbytek tvořil zápočet se společností MPS Mont a. s., přičemž tyto finanční příjmy byly použity na úhradu nutných provozních nákladů; ve vztahu k tzv. čistému obratu za období od 1. 4. 2015 do 31. 3. 2016 jde o tržby z prodeje elektřiny a za tzv. zelený bonus, přičemž získané finanční prostředky byly použity na úhradu nezbytných provozních nákladů, které bylo nutno vynaložit za účelem získání příjmů; ve vztahu k tzv. čistému obratu za období od 1. 4. 2016 do 31. 3. 2017 nebyly prováděny žádné operace generující tok finančních prostředků, pouze došlo k účetním operacím v souvislosti se zaúčtováním úroků z prodlení a odpisu dluhů. Nadto prakticky veškeré volné finanční prostředky zadržuje správce daně, který dokonce neuznává nadměrné odpočty, čímž se zhoršuje rentabilita provozu o nevrácenou daň z přidané hodnoty, resp. pokud jsou nadměrné odpočty uznávány, pak nejsou vráceny a jsou jednostranně započítávány na údajné porušení rozpočtové kázně.

[6] Jelikož tedy nedisponuje žádnými finančními prostředky ani majetkem, jsou v jejím případě dány zvlášť závažné důvody, které má soudní řád správní na mysli v § 36 odst. 3 a měla by být osvobozena od placení soudních poplatků.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval splněním podmínek řízení. V projednávané věci, v níž kasační stížnost směřuje výlučně vůči usnesení krajského soudu, kterým nebylo stěžovatelce přiznáno osvobození od soudních poplatků, Nejvyšší správní soud nevyzval stěžovatelku k zaplacení soudního poplatku, neboť podle usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS, má stěžovatel povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti jen tehdy,

pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě) či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností.

[8] Kasační stížnost je přípustná. Soud proto přezkoumal usnesení krajského soudu v mezích uplatněných důvodů a vad, ke kterým je povinen přihlédnout z úřední povinnosti. Dospěl k závěru, že není důvodná.

[9] Klíčovou kasační námitkou je nesouhlas stěžovatelky s neosvobozením od soudního poplatku krajským soudem, neboť je přesvědčena, že je z hlediska nároku na osvobození nemajetná.

[10] Soudy jsou při rozhodování o osvobození od soudních poplatků vázány zákonem. Zákon stanoví jasná pravidla, za kterých může být účastník řízení osvobozen od soudního poplatku. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat osvobození od soudních poplatků zcela však lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno.*

[11] Soud proto nahlédl do prohlášení stěžovatelky o osobních, majetkových a výdělkových poměrech a přiložených dokumentů, aby posoudil, zda bylo skutečně na místě ji od soudních poplatků neosvobodit.

[12] V prohlášení uvedla, že na všech bankovních účtech nemá žádný disponibilní zůstatek a že jí prakticky veškeré volné prostředky zablokoval finanční úřad. K výši příjmů uvedla hospodářský výsledek za rok 2014, který činil -14 297 000 Kč, hospodářský výsledek za rok 2015, který činil -16 086 000 Kč, a hospodářský výsledek za rok 2016, který činil -8 840 000 Kč. Z prohlášení vyplývá, že je vlastníkem nemovitosti evidované na LV č. 4203 v k. ú. Návsí. Z přiznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období od 1. 4. 2014 do 31. 3. 2015 vyplývá roční úhrn čistého obratu ve výši 3 201 282 Kč, za zdaňovací období od 1. 4. 2015 do 31. 3. 2016 vyplývá roční úhrn čistého obratu ve výši 871 209 Kč, za zdaňovací období od 1. 4. 2016 do 31. 3. 2017 vyplývá roční úhrn čistého obratu ve výši 8 078 466 Kč. Stěžovatelka předložila výpis z katastru nemovitostí k LV č. 4203 ke dni 23. 10. 2017 a výkaz zisku a ztráty ke dni 31. 3. 2017. Z doloženého výpisu z pokladní knihy od 1. 4. 2017 do 31. 3. 2018 vyplývá k 31. 3. 2018 stav pokladny ve výši 4 011 Kč. Dále doložila oznámení o zrušení svého účtu č. 107-8909960237/0100 u Komerční banky, a. s., ke dni 26. 9. 2017, s konečným zůstatkem -11,71 Kč. Z výpisu z účtu vedeného u PPF banky a. s. ze dne 28. 2. 2018, číslo účtu 2016350004/6000, vyplývá, že banka na zmíněném účtu k uvedenému datu evidovala účetní zůstatek ve výši 65 049,84 Kč. Stěžovatelka doložila také výpis ze dne 28. 2. 2018 z účtu vedeného u PPF banky a. s., č. 2016350020/6000, s účetním zůstatkem 0 Kč.

[13] Stěžovatelka poukázala na to, že v jiném řízení jí stejný soud na základě stejných dokumentů osvobození od soudních poplatků přiznal. K této námitce je však nutné uvést, že obě usnesení krajského soudu, která doložila a kterými jí bylo osvobození od soudního poplatku přiznáno, jsou dřívějšího data. Jedná se o usnesení krajského soudu ze dne 15. 8. 2017, č. j. 65 Af 45/2017 - 26, kterým bylo stěžovatelce přiznáno osvobození od soudních poplatků v celém rozsahu, a ze dne 29. 1. 2018, č. j. 75 Co 23/2018 - 137, kterým bylo stěžovatelce přiznáno osvobození od soudních poplatků ve výši 90 %. Listina, na které

naopak krajský soud v projednávané věci postavil svůj závěr o tom, že stěžovatelka má dostatek majetku k zaplacení soudních poplatků, tedy výpis z účtu č. 2016350004/6000 vedeného u PPF banky a. s., však pochází ze dne 28. 2. 2018, tedy až z doby po vydání obou osvobozujících usnesení. Z výpisu z téhož účtu ze dne 29. 12. 2017 navíc vyplývá, že částka na tomto účtu byla blokována, ale informace o blokaci již není uvedena na pozdějších výpisech ze dnů 31. 1. 2018 ani 28. 2. 2018. Tvrzení stěžovatelky, že krajský soud musel vycházet v dřívějších usneseních ze stejného skutkového či majetkového stavu, tak nelze přisvědčit.

[14] Navíc je třeba připomenout, že podle judikatury NSS ani sám fakt, že stěžovatelka byla v některých řízeních krajským soudem osvobozena od soudních poplatků a v jiných osvobozena nebyla, nepředstavuje rozpornou rozhodovací praxi. Rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků je totiž pouze procesním rozhodnutím, které je navíc významně závislé na konkrétních okolnostech každé projednávané věci v určité době (srov. např. rozsudek ze dne 21. 10. 2015, č. j. 3 As 51/2015 - 16).

[15] V druhé námitce stěžovatelka upozorňuje na to, že krajský soud dospěl na základě doložených listin ke špatným právním závěrům, neboť stěžovatelka žádný majetek ani finanční obnos nemá a peníze na účtu jsou předmětem exekuce vedené správcem daně. Tyto informace mají být soudu zřejmé z úřední činnosti. Povinnost doložit nedostatek finančních prostředků pro úspěch žádosti o osvobození od soudních poplatků je však na účastníkovi řízení. Pokud ji nesplní, soud nezjišťuje výdělkové a majetkové možnosti účastníka z úřední povinnosti tak, jak stěžovatelka požaduje (rozsudky NSS ze dne 8. 7. 2011, č. j. 3 Ads 80/2011 - 122, nebo ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publ. pod č. 537/2005 Sb. NSS). Nevěrohodnost nebo neúplnost tvrzení účastníka ohledně existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků vylučuje možnost vyhovění žádosti (např. rozsudek ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009 - 88, publ. pod č. 1962/2010 Sb. NSS).

[16] Stěžovatelka tvrdí, že peněžní částka na účtu vedeném u PPF banky a. s., číslo účtu 2016350004/6000, ke dni 28. 2. 2018 ve výši 65 049,84 Kč, je předmětem exekuce vedené správcem daně, tuto skutečnost ale nijak neprokázala. Jak je uvedeno výše, z výpisu z téhož účtu ze dne 29. 12. 2017 sice vyplývá, že částka na tomto účtu byla blokována, ale informace o blokaci již není uvedena na pozdějších výpisech ze dnů 31. 1. 2018 ani 28. 2. 2018. Jestliže stěžovatelka chtěla vyvrátit závěr krajského soudu a tvrdila, že peníze na tomto účtu jsou blokovány i nadále, měla toto své tvrzení rovněž doložit. Z předložených listin však žádné takové zjištění nevyplývá.

[17] Zbývající námitky vznesené v kasační stížnosti shrnuté výše v bodu 4 tohoto rozsudku, které směřují do čistého obratu za minulé tři roky a využití těchto příjmů, jsou pak pouze obecnými tvrzeními, která stěžovatelka blíže neprokazuje a která by nemohla zvrátit závěr o tom, že stěžovatelka určitou finanční částkou k zaplacení soudních poplatků disponuje.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji na základě § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[19] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

[20] Žalovaný měl ve věci úspěch, podle spisu mu však nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti, ani žádné v průběhu řízení neuplatnil.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. října 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu